

HAM

Lallukan taidetta esittelevä näyttely tuo HAMiin tuulahduksen taiteilijakodin tunnelmaa

Helsingin Etu-Töölössä sijaitseva Juho ja Maria Lallukan testamenttivaroilla rakennettu taiteilijakoti on suomalainen kulttuurimonumentti vailla vertaa. Komean funkistalon seinien suojissa ovat maalanneet ja veistäneet taidekentän merkkihenkilöt. Taiteilijakodin ideaan kuuluu, että koti ja työpaikka ovat saman katon alla. Näyttelyyn valikoidut teokset kertovat taiteilijakodin tarinaa, ja avaavat samalla laajempia näkymiä taiteen ja yhteiskunnan ilmiöihin.

Tuskin koko maasta löytyy toista rakennusta, jossa olisi asunut ja työskennellyt yhtä monta nimekästä taiteilijaa: tähän päivään mennessä yli 130 taiteilijaa sekä koko joukko musiikin ja näyttämötaiteen edustajia. Kuvataiteilijoista ensimmäisten joukossa vuonna 1933 valmistuneeseen taiteilijakotiin muuttivat esimerkiksi **Marcus Collin**, **Ester Helenius**, **Eero Nelimarkka**, **Venny Soldan-Brofeldt** ja **Ellen Thesleff**. *Lallukka – elämää taiteilijakodissa* –näyttely esittelee 43 Lallukan kuvataiteilijaa ja 61 teosta, vuodesta 1933 nykyaikaan. Lallukan nykytaiteilijoista mukana ovat muun muassa **Elina Merenmies**, **Inka Nieminen** ja **Tommi Toija**.

Taiteilijakoti muodostaa puitteet siellä syntyneelle taiteelle sekä fyysisenä tilana että eräänlaisena mielentilana. Vaikka suuret taiteilijat asuvat vierä vieressä, jokaisen henkilökohtaista reviiriä ja työrauhaa kunnioitetaan. Talon tunnelma on hyväksyvä ja arvostava. Kuvanveistäjä **Essi Renvallin** mukaan talossa asuneet eri alojen taiteilijat olivat kaikki tuttavilla keskenään ja muodostivat kuin suuren perheen, ”jonka jäsenet eivät paljoakaan toisistaan tiedä”.

Työn ja perhe-elämän yhdistäminen saman katon alle ei aina ole sujunut aivan mutkattomasti. Työn äänet ja tuoksut kantautuvat asuinhuoneisiin, ja vastaavasti muu elämä tunkeutuu ateljeen puolelle. Usein taiteilijoiden mukana Lallukkaan muutti perheenjäseniä, joiden joukossa oli myös taiteilijoita. Talon pitkäaikaisiin asukkaisiin kuuluivat esimerkiksi taiteilijapariskunta **Lyyli** ja **Matti Visanti**. **Eva Cederström** puolestaan toi taloon mukanaan sekä iäkkään äitinsä että pienen tyttärensä. Talon lapsille Lallukka on kuitenkin ollut myös kiinnostava ja jännittävä kasvuympäristö. Myös nuori **Tove Jansson** vietti opiskelijavuosiaan isänsä, kuvanveistäjä **Viktor Janssonin** ateljeeasunnossa.

Elämä Lallukassa oli vasta päässyt kunnolla käyntiin, kun syksyllä 1939 Suomi ajautui sotaan. Lallukan taiteilijoita ja perheiden lapsia joutui lähtemään rintamalle, eikä osa koskaan palannut. Taiteilijaelämä ei silti kokonaan pysähtynyt, sillä taide teki kauppansa. Sotaa seuranneina vuosikymmeninä käytiin vilkasta ja kärkevää taidekeskustelua, jossa uudet suunnat saivat usein puolustaa paikkaansa. Abstrakti taide tuli rytinällä Suomen taidekentälle, ja sen merkitys pysyi vahvana vielä seuraavina vuosikymmeninä. Tämän suunnan pioneereista **Lars-Gunnar Nordström** ja **Göran Augustson** asettuivat Lallukkaan 1970-luvulla. Vähitellen ilmapiiri vapautui ja taiteen tekemisen tavat monipuolistuivat. Vuosisadan lopulle tultaessa oli saavutettu sellainen rönsyilevä moniarvoisuuden tila, joka Suomen taidemaailmassa tänä päivänäkin vallitsee.

Taiteilijakodin asukkailla on ollut merkitystä paitsi taiteen tekijöinä myös opettajina ja taidemaailman vaikuttajina. Lallukka on aina ollut moniääninen ja tärkeä osa suomalaista taidekenttää. Taiteilijakoti muodostaa pienoismaailman, joka elää ja hengittää omaan rytmiinsä. Historian kerrokset ovat aina läsnä, ja myös ajatus tulevista taiteilijapolvista on osa Lallukan henkeä. Jo yhdeksän vuosikymmenen ajan tämä poikkeuksellinen talo on elänyt mukana yhteiskunnan ja taiteen mullistuksissa.

Näyttelyn on kuratoinut taidehistorioitsija FT **Marja Lahelma**, jonka kirjoittama kirja samasta aiheesta ilmestyi lokakuussa 2020 Kustannusosakeyhtiö Parvsin kustantamana.

Lallukka – Elämää taiteilijakodissa / HAM Helsingin taidemuseo 13.11.2020–24.10.2021

Lehdistökuvat:

www.hamhelsinki.fi/info/medialle (salasana: hammedia).

Lisätiedot:

amanuenssi Heli Harni, HAM puh. 040 334 6071, heli.harni@hel.fi

näyttelyn kuraattori Marja Lahelma, puh. 040 837 2792, marja.lahelma@helsinki.fi

Haastattelutiedustelut: tiedottaja Karri Buchert, puh. 050 304 6707, karri.buchert@hel.fi

Lallukka – Elämää taiteilijakodissa

13.11.2020–24.10.2021

HAM Helsingin taidemuseo

Avoinna: ti-su 11–19, ma suljettu

Liput: 12/10 €, alle 18 vuotiaat ilmaiseksi